

КРОПИВНИЦЬКА МІСЬКА РАДА**СЕСІЯ ВОСЬМОГО СКЛИКАННЯ****Р І Ш Е Н Н Я**

від «__» _____ 2023 року

№ _____

**Про перейменування вулиць
та провулків**

Керуючись статтями 140, 146 Конституції України, статтею 25 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», Законом України «Про засудження та заборону пропаганди російської імперської політики в Україні і деколонізацію топонімії», статтею 8 Закону України «Про присвоєння юридичним особам та об'єктам права власності імен (псевдонімів) фізичних осіб, ювілейних та святкових дат, назв і дат історичних подій», враховуючи рішення Виконавчого комітету Кропивницької міської ради від «__» _____ 2023 року № _____ та рекомендації міської топонімічної комісії при Виконавчому комітеті Кропивницької міської ради від 30 серпня 2023 року, Кропивницька міська рада

В И Р І Ш И Л А:

1. Перейменувати вулиці та провулки м. Кропивницького та смт Нового Кропивницької міської територіальної громади згідно з додатками 1, 2.

2. Управлінню містобудування та архітектури Кропивницької міської ради провести відповідні роботи, пов'язані з перейменуванням вказаних вулиць та провулків.

3. Контроль за виконанням цього рішення покласти на постійну комісію міської ради з питань місцевого самоврядування, прав і свобод людини, депутатської етики та регламенту, секретаря міської ради О.Колюку.

Секретар міської ради**Олег КОЛЮКА**

Додаток 1
до рішення Кропивницької міської ради
« ___ » _____ 2023 року № _____

ПЕРЕЛІК

вулиць та провулків м. Кропивницького Кропивницької міської територіальної громади, які перейменовуються

провулок Абаканський	- провулок Фастівський
вулиця Глинки	- вулиця Княгині Ольги
провулок Глинки	- провулок Княгині Ольги
вулиця Гмирьова	- вулиця Євгена Плужника
провулок Дегтярьова	- провулок Івана Гончара
вулиця Космонавта Попова	- вулиця Незалежності
провулок Нестерова	- провулок Івана Кожедуба
вулиця Павлова	- вулиця Петра Яцика
провулок Попова	- провулок Сергія Єфремова
провулок Степана Разіна	- провулок Зимовий
вулиця Цілинна	- вулиця Василя Марка

**Начальник управління
культури і туризму
Кропивницької міської ради**

Анна НАЗАРЕЦЬ

Додаток 2
до рішення Кропивницької міської ради
«___» _____ 2023 року № _____

смт Нове Кропивницької міської територіальної громади

вулиця Ползунова

- вулиця Просвіти

**Начальник управління
культури і туризму
Кропивницької міської ради**

Анна НАЗАРЕЦЬ

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
до проєкту № 1719 рішення Кропивницької міської ради
«Про перейменування вулиць та провулків»

1. Нормативно-правове регулювання.

Проєкт рішення розроблено керуючись статтями 140, 146 Конституції України, статтею 25 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», Законом України «Про засудження та заборону пропаганди російської імперської політики в Україні і деколонізацію топонімії», статтею 8 Закону України «Про присвоєння юридичним особам та об'єктам права власності імен (псевдонімів) фізичних осіб, ювілейних та святкових дат, назв і дат історичних подій».

2. Обґрунтування необхідності прийняття рішення.

Сьогодні на рівні громад триває процес позбавлення від російських і залишків радянських назв у публічному просторі. Протягом 2022-2023 років у Кропивницькій міській територіальній громаді перейменовано 157 об'єктів топоніміки, пов'язаних з державою-агресором, комуністичним тоталітарним режимом, імперським та радянським минулим.

Питання зміни назв вулиць було опрацьовано виконавчими органами міської ради, міською топонімічною комісією при Виконавчому комітеті Кропивницької міської ради.

Враховуючи підсумки електронних консультацій з громадськістю на платформі E-Dem, пропозицій від жителів міста члени комісії рекомендували до перейменування вулиці та провулки міста Кропивницького та смт Нового Кропивницької міської територіальної громади згідно з додатками.

3. Ціль прийняття рішення.

Необхідність позбутись російських/радянських назв міських об'єктів та увіковічити пам'ять про визначні історичні події України, відомих діячів.

4. Результати розгляду на постійних комісіях та виконавчим комітетом.

Проєкт рішення виноситься на розгляд постійних комісій міської ради, на погодження Виконавчого комітету Кропивницької міської ради.

5. Фінансово-економічне обґрунтування проєкту.

Не потребує залучення додаткових фінансових ресурсів з бюджету Кропивницької міської територіальної громади.

**Начальник управління
культури і туризму
Кропивницької міської ради**

Анна НАЗАРЕЦЬ

Вулиці та провулки, рекомендовані для перейменування

№ з/п	Тип вулиці	Назва вулиці, яка пропонується для перейменування	Мікрорайон міста, характеристика вулиці (мала – до 300 м, розташовано до 20 садіб; середня – до 800 м, розташовано до 50 садіб; велика – більше 800 м)	Підстава для перейменування	Нова назва що пропонується ініціатор	Обґрунтування нової назви
1	провулок	Абаканський	Завадівка, малий, околиця міста	Абакан - місто в росії	провулок Фастівський <i>міська топонімічна комісія</i>	Фастів — місто в Київській області. Важливий залізничний вузол та промисловий центр. Фастівський полк — адміністративно-територіальна і війська одиниця українського козацтва у другій половині XVII ст.
2	вулиця	Глинки	Н.Олексіївка і Биковський, велика	Глинка Михайло Іванович (1804 1857) — російський композитор. До міста стосунку не мав.	вулиця Княгині Ольги <i>ГО «Асоціація жінок України «ДІЯ». Кропивницький»</i>	Ольга (хрещене ім'я — <i>Олена</i> ; близько 910 — 969) — княгиня київська, дружина київського князя Ігоря Рюриковича. Після смерті чоловіка (осінь 944) стала регентом при малолітньому сину Святославу, і фактичною правителькою Русі у 944—964 роках. Канонізована Католицькою і Православною церквами як свята Ольга.
3	провулок	Глинки	Н.Олексіївка, середній	Глинка Михайло Іванович (1804 1857) — російський композитор. До міста стосунку не мав.	провулок Княгині Ольги <i>міська топонімічна комісія</i>	Ольга (хрещене ім'я — <i>Олена</i> ; близько 910 — 969) — княгиня київська, дружина київського князя Ігоря Рюриковича. Після смерті чоловіка (осінь 944) стала регентом при малолітньому сину Святославу, і фактичною правителькою Русі у 944—964 роках. Канонізована Католицькою і Православною церквами як свята Ольга.
4	вулиця	Гмирьова	Пермський, середній	Гмирьов (Гмирев) Олексій Михайлович (1887, Смоленськ -1911, Херсон) — революціонер і поет. Вірші Гмирьова присвячені переважно революційній тематиці — «Набат», «Заклик», «Буря», «Ув'язнена», використовувались у революційно-пропагандистській роботі. До міста стосунку не мав.	вулиця Євгена Плужника <i>міська топонімічна комісія</i>	Плужник Євген Павлович (літературний псевдонім Кантемирянин (1898, Кантемирівка, Воронізька губернія — 2 лютого 1936,Соловки)— український поет, драматург. 1918 року родина переїздить на Полтавщину, де Є. Плужник працює вчителем мови та літератури. З 1923 року Євген працював у редакціях перекладачем. Літературну діяльність розпочав на початку 1920-х років. У середині 1920-х років видав свої перші поетичні збірки. Спільно з Валер'яном Підмогильним уклав словник «Фразеологія ділової мови» (1926, 1927). Працював разом з В. Атаманюком і Ф. Якубовським над «Антологією української поезії» (1930—1932).4 грудня 1934 року заарештований НКВС. Звинувачений у належності до націоналістичної терористичної організації. У березні 1935 року виїзною Військовою колегією Верховного суду разом з Г. Епіком, М. Кулішем, В. Підмогильним, О. Ковинькою та іншими засуджений до розстрілу. Згодом вирок змінено на довічне табірне ув'язнення на Соловках, де він помер від туберкульозу. Його останніми словами була фраза «Я вмиюся, пригадаю Дніпро і вмиру». Похований на табірному кладовищі. Могила не збереглася. Реабілітований у серпні 1956 року. Умовна могила — на Байковому кладовищі в Києві.
5	провулок	Дегтярьова	Биковський, малий	Дегтярьов Василь Олексійович (1879, Тула - 1949, москва) — радянський конструктор стрілецької зброї, Герой Соціалістичної Праці (1940), генерал-майор інженерно-артилерійської служби. Лауреат чотирьох Сталінських премій (1941, 1942, 1946, 1949 — посмертно). Доктор технічних наук, член ВКП(б)	провулок Івана Гончара <i>міська топонімічна комісія</i>	Гончар Іван Макарович (1911, Лип'янка, тепер Шполянський район, Черкаська область - 1993, Київ) — український, радянський скульптор, графік, маляр, етнограф, колекціонер. Народний художник (1991). Лауреат Державної премії УРСР ім. Т.Шевченка (1989). Зібрав велику колекцію етнографічних матеріалів, творів народного мистецтва. Створив перший приватний музей, який облаштував у власному будинку, неподалік від Києво-Печерської лаври.

6	вулиця	Космонавта Попова	Південно-західний район, велика	Леонід Іванович Попов (1945,Олександрія) – космонавт, двічі Герой Радянського Союзу. Депутат Верховної Ради СРСР 11-го скликання. 1982-87 роки - інструктор-космонавт Центру підготовки космонавтів (Зоряне містечко, московська обл.). Від 1989 року - начальник 4-го управління Головного управління озброєння ВПС Міністерства оборони СРСР (від 1992 — рф); від 1993 року - начальник 3-го управління Головного управління замовлень та постачання авіаційної техніки й озброєння ВПС. 1995 звільнений у запас. Зараз мешкає в москві.	вулиця Незалежності <i>Івашура Ольга Володимирівна</i>	На честь відновлення державної незалежності України 24 серпня 1991 року, що увінчало тривалий шлях Українського народу до самостійності.
7	провулок	Нестерова	В.Балка, малий, в районі вул. Полтавської	Нестеров Петро Миколайович (1887, Нижній Новгород— 1914, Воля-Висоцька) — російський пілот, перший виконавець «петлі Нестерова» та повітряного тарана ¹	провулок Івана Кожедуба <i>міська топонімічна комісія</i>	Кожедуб Іван Микитович (8 червня 1920, Ображіївка, Глухівський повіт, Чернігівська губернія — 8 серпня 1991, москва) — радянський військовий діяч українського походження, льотчик-винишувач, найрезультативніший ас у авіації Антигітлерівської коаліції за весь час Другої світової війни. На його рахунку 64 повітряні перемоги. Ім'я Івана Микитовича Кожедуба носить Харківський національний університет Повітряних Сил України.
8	вулиця	Павлова	Н.Балашівка, велика	Павлов Іван Петрович (1849, Рязань — 1936, Ленінград) — російський фізіолог. По смерті Павлова перетворили на ідола радянської науки. Під гаслом «захисту павлівського спадку» у 1950 р. проведено т.з. «Павловську сесію» АН і АМН СРСР (організатори — К. М. Биков, А. Г. Іванов-Смоленський), де піддали гонінням провідних фізіологів країни. Така політика, однак, різко суперечила особистим поглядам Павлова. До міста стосунку не мав	вулиця Петра Яцика <i>міська топонімічна комісія</i>	Петро Яцик (7 липня 1921, Синьовидське Вижне, Сколівський повіт, Станіславське воєводство — 1 листопада 2001, Торонто) — канадський підприємець українського походження, меценат і філантроп, відомий своїм вагомим внеском у фінансування українознавства на Заході та в Україні.
9	вулиця	Ползунова	смт. Нове, велика	Ползунов Іван Іванович (1728, Скатеринбург — 1766, Барнаул) — російський шахтар і винахідник. Йому приписують створення перших парових двигунів у росії, і перших двоциліндрових двигунів у світі. До міста стосунку не мав.	вулиця Просвіти <i>міська топонімічна комісія</i>	Всеукраїнське товариство «Просвіта» імені Тараса Шевченка (колишнє Товариство «Просвіта») — українська громадська організація культурно-освітнянського спрямування. Веде діяльність як в Україні (історичній і сучасній), так і в осередках української діаспори.
10	провулок	Попова	Биковський, малий	Попов Олександр Степанович (1859, Пермська губернія, 1905, Санкт-Петербург) — фізик і експериментатор в галузі електрорадіотехніки, педагог, популяризатор науки. Багато років у науково-політичних колах росії та СРСР відбуваються дискусії з приводу першого «винахідника» радіо. Зазвичай, називається два імені — італійський винахідник і нобелівський лауреат Гульєльмо Марконі та російський професор Олександр Попов. На відміну від Марконі, Попов не подавав документів на патент. Невідомо чому, або не було предмету винаходу, або О. Попов використовував схему приймача О. Лоджа практично без змін, або не вважав за потрібне це робити бо О. Попов планував використати «грозовідмітник» для	провулок Сергія Єфремова <i>міська топонімічна комісія</i>	Єфремов Сергій Олександрович (1876, с.Пальчик, тепер Катеринопільського району Черкаської області — 1939, Володимирська в'язниця, м. Володимир) — український громадсько-політичний і державний діяч, літературний критик, історик літератури, академік Української академії наук (з 1919), віце-президент ВУАН (з 1922), дійсний член Наукового товариства ім. Т. Шевченка у Львові, публіцист, один із творців української журналістики

				проведення навчань у мінному класі, тощо. До міста стосунку не мав		
11	провулок	Степана Разіна	В.Балка, малий	Разін Степан Тимофійович (відомий також як рос. Стенька Разін; близько 1630, ст. Зимовійська або Черкаськ на Дону —1671 або 1677, Москва) — ватажок повстання 1667—1671 років у московському царстві. До міста стосунку не мав	провулок Зимовий <i>міська топонімічна комісія</i>	Перший зимовий похід — похід Армії УНР тилами Червоної та Добровольчої армій під проводом Михайла Омеляновича-Павленка (6 грудня 1919 — 6 травня 1920). За оцінками воєнних істориків перший Зимовий похід Армії УНР є найгероїчнішою сторінкою воєнного мистецтва періоду Української революції (1917—1921 рр.), під час якого українська армія вперше вдало застосувала партизанські методи боротьби з численними ворогами. Досягнута головна мета — збережена армія УНР. Зимовий похід був зразком партизанської війни. Відзнака «Залізний хрест» — одна з нагород часів української визвольної війни 1917—1921 років. Водночас — це єдина бойова відзнака Армії УНР. Її повна назва: «Залізний хрест за зимовий похід і бої». Цією відзнакою нагороджували вояків армії УНР, які брали участь в Першому зимовому поході. Відзначені іменувалися «Лицарями Ордена Залізного Хреста». На даний момент Україну захищає 28-ма окрема механізована бригада імені Лицарів Зимового Походу (28 ОМБр, в/ч А0666, пп В0095) — військовоє формування механізованих військ Сухопутних військ ЗСУ. Указом Президента України від 6.05.22 №315/2022 з метою відзначення мужності та героїзму особового складу військових частин Сухопутних військ ЗСУ, виявлених під час захисту державного суверенітету, незалежності, територіальної цілісності України, а також з нагоди Дня піхоти відзначено почесною відзнакою "За мужність та відвагу" 28 окремі механізовані бригади імені Лицарів Зимового Походу
12	вулиця	Цілинна	Масляниківка, середня	На честь освоєння цілинних земель у 50-х роках ХХ століття	вулиця Василя Марка <i>міська топонімічна комісія</i>	Марко Василь Петрович (6 січня 1936, Руське Поле, Закарпатська область — 12 червня 2015, Кіровоград) — український літературознавець, критик, доктор філологічних наук, професор кафедри української літератури Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка. У 2007 році В. Марко удостоєний обласної літературної премії імені Євгенія Маланюка за книгу «Стежками таїни слова», в номінації «Літературознавство та публіцистика».